

Geannoteerde Agenda Raad Buitenlandse Zaken van 23 juni 2025

Op maandag 23 juni a.s. vindt de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) plaats in Brussel. De Raad zal spreken over de Russische agressie tegen Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten en China. Direct aansluitend op de Raad Buitenlandse Zaken zal een ministeriële bijeenkomst plaatsvinden met de landen van het Zuidelijk Nabuurschap. Tevens vindt op 23 juni de EU-Canada top plaats tussen de Europese Unie en de nieuwe Canadese regering.

Russische agressie tegen Oekraïne

De Raad zal spreken over de voortdurende Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. Hierbij zal naar verwachting worden gesproken over de urgentie van militaire en niet-militaire steun aan Oekraïne. Het kabinet blijft Oekraïne actief en onverminderd steunen, zowel politiek, militair, financieel en moreel, voor zo lang als dat nodig is. Duidelijk is dat Europa en EU-lidstaten meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor de veiligheid op het eigen continent en de steun aan Oekraïne. Het is van belang Oekraïne in staat te stellen zich te verdedigen tegen de voortdurende Russische agressie en het land goed te positioneren in het kader van de gesprekken over een staakt-het-vuren en met het oog op de mogelijke toekomstige vredesonderhandelingen. Het kabinet roept internationale partners ertoe op om de militaire steun aan Oekraïne te intensiveren.

Ook zal het kabinet oproepen de druk op Rusland te maximaliseren, onder meer door spoedige voortgang op een ambitieus achttiende sanctiepakket met een focus op de Russische energie-inkomsten en banken in derde landen die sanctieomzeiling faciliteren. Het kabinet blijft serieus kijken naar het onderzoeken van aanvullende maatregelen ten aanzien van de bevroren Russische centrale banktegoeden rekening houdend met de bezwaren van landen die op dit gebied terughoudend zijn.

Midden-Oosten

De Raad zal naar verwachting spreken over de situatie in het Midden-Oosten, waarbij de Raad voornamelijk zal stilstaan bij de desastreuze situatie in de Gazastrook en de fragiele situatie op de Westelijke Jordaanoever. Naar verwachting zal de Hoge Vertegenwoordiger de evaluatie toelichten over de naleving door Israël van de afspraken onder artikel 2 van het Associatieakkoord tussen de EU en Israël. De evaluatie vindt plaats nadat een meerderheid van de lidstaten het verzoek van Nederland hiertoe heeft gesteund tijdens de Raad in mei jl. Nederland verwelkomt deze bespreking en zal zich actief blijven inzetten voor opvolging hiervan.

Nederland blijft zich inzetten voor een nieuw staakt-het-vuren. Dit blijft van essentieel belang voor de vrijlating van gijzelaars, een drastische toename van humanitaire hulp en een duurzaam einde van dit conflict. Het kabinet blijft daarbij onderstrepen dat het belangrijk is dat Hamas de wapens neerlegt. Nederland blijft zich inzetten voor nieuwe sancties tegen Hamas en Palestijns Islamitisch Jihad.

Afgelopen weken heeft Israël via het VN-systeem enkele honderden vrachtwagens met hulpgoederen toegelaten, maar dit is niet toereikend om de humanitaire crisis te verhelpen. Dit blijft Nederland benadrukken.

De situatie op de Westelijke Jordaanoever blijft zorgwekkend. Ten aanzien van kolonistengeweld op de Westelijke Jordaanoever blijft Nederland zich inzetten voor aanname van het derde sanctiepakket dat is voorgesteld door Nederland en Frankrijk. Ook spreekt Nederland zich uit tegen de uitbreiding van nederzettingen.

Voorts zal de Raad spreken over de situatie in Syrië. De overgangsregering kampt met een ernstig capaciteitstekort en heeft nog geen controle over grote delen van het land. Dat wekt zorgen over de veiligheidssituatie, onder andere voor kwetsbare gemeenschappen zoals Alawieten, Druzen, Christenen en Koerden. Hoewel aangekondigde investeringen door landen in de regio en de Wereldbank enige hoop bieden, blijft ook de economische situatie zorgwekkend. De toekomst van Syrië blijft daarmee onzeker en de Raad zal naar verwachting bespreken hoe de EU effectiever kan bijdragen aan een inclusieve transitie opdat er stappen worden gezet richting meer duurzame

veiligheid en stabiliteit voor alle Syriërs. Nederland roept op tot een actieve en coördinerende rol van de EU op dit vlak. Daarbij is het van belang dat de EU de situatie kritisch en nauwgezet blijft volgen en optreedt als de situatie verslechtert, bijvoorbeeld door het opleggen van sancties tegen schenders van mensenrechten.

Tevens zal de Raad spreken over de situatie in Libië. Vanwege de verschillende strijdende milities en sociale onrust blijft de veiligheidssituatie volatiel.

China

De Raad zal spreken over China en de relatie met de EU, mede met oog op de aankomende EU-China top die mogelijk in juli 2025 zal plaatsvinden. Naar verwachting zal de focus van deze RBZ voornamelijk liggen op veiligheidsvraagstukken. Het is belangrijk dat deze discussie op EU-niveau plaatsvindt. Het kabinet zal benoemen dat het China ziet als partner, concurrent en systeemrivaal, maar dat de betrekkingen in toenemende mate gekenmerkt worden door concurrentie, rivaliteit en risico's voor de nationale veiligheid. Het kabinet zal de Nederlandse veiligheidszorgen over China benoemen. Daarbij zal worden ingegaan op de grootschalige Chinese materiële steun aan Rusland. Deze steun is voor Rusland onmisbaar in het voortzettingsvermogen van de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne en is in toenemende mate militair van aard. Daarnaast hebben China's hybride activiteiten – zoals cyberaanvallen en ongewenste buitenlandse inmenging – directe gevolgen voor de Europese veiligheid. Waar dat mogelijk is zullen ook nieuwe samenwerkingsverbanden aan de orde komen waar er sprake is van een wederzijds belang, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat.

Ministeriële bijeenkomst Zuidelijk Nabuurschap

Direct aansluitend op de Raad Buitenlandse Zaken zal een ministeriële bijeenkomst plaatsvinden met de landen van het Zuidelijk Nabuurschap. De bijeenkomst zal in het teken staan van het *New Pact for the Mediterranean*, het nieuwe beleidskader van de EU ten aanzien van de regio dat de Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger naar verwachting dit najaar publiceren. Het kabinet verwelkomt de mogelijkheid de relaties te versterken met de landen van het Zuidelijk Nabuurschap. De regio is van groot belang voor Nederland en Europa, met name op het vlak van migratie, veiligheid en stabiliteit, handel, investeringen en economische samenwerking. Het kabinet is voorstander van het aangaan en versterken van brede en strategische partnerschappen, zoals met Tunesië en Egypte, om deze belangen te borgen. Ook benadrukt het kabinet dat EU optreden ten aanzien van de regio zo gecoördineerd als mogelijk dient te zijn om de meeste gezamenlijke impact te behalen. De benadering van de landen in de regio dient volgens het kabinet gestoeld te blijven op respect voor mensenrechten en de rechtsstaat.

EU-Canada Top

Tevens vindt op 23 juni a.s. de EU-Canada Top plaats tussen de Europese Unie en de nieuwe Canadese regering. Het doel van deze top is om in de snel veranderende geopolitieke context afspraken te maken om de bestaande samenwerking tussen de EU en Canada te intensiveren zoals veiligheids- en defensiesamenwerking als ook om nieuwe samenwerkingsgebieden te benutten.

Overig

EU - Moldavië top

Op 4 juli a.s. zal in Chisinau de EU - Moldavië top plaatsvinden tussen de Europese Unie en de Moldavische autoriteiten. Tijdens deze top staat een aantal thema's centraal, waaronder de weerbaarheid van Moldavië ten opzichte van hybride dreigingen, het Groeiplan en het EU toetredingsproces. Middels deze top worden de goede relaties met Moldavië bestendigd, evenals de steun van de EU aan het land.